

Praha 25.7.2006

33

Pohlavní nemoci v roce 2005

Venereal diseases in 2005

Souhrn

Tato aktuální informace přináší základní údaje za povinně hlášené pohlavní nemoci z Registru pohlavních nemocí v roce 2005. Počet nových případů syfilis se nadále snižoval (523 v roce 2005, 684 v roce 2004). Trend poklesu byl zaznamenán také u výskytu gonokokové infekce (859 v roce 2005, 947 v roce 2004). Incidence je analyzována z hlediska věkové struktury a podle regionálního rozložení.

Summary

This Topical Information brings basic data on compulsorily notified venereal diseases to the Registry of Venereal Diseases in 2005. The number of newly notified cases of syphilis continued to drop in 2005 (523 in 2005, 684 in 2004). The trend of decrease has also been noticed in incidence of gonococcus infection (859 in 2005, 947 in 2004). Incidence is analysed by age structure and by regional distribution.

V České republice mezi povinně hlášené pohlavní nemoci patří syfilis (dg. A50-A53 dle Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize), gonokoková infekce (dg. A54 dle MKN-10), lymphogranuloma venereum (dg. A55 dle MKN-10) a ulcus molle (dg. A57 dle MKN-10). Poslední dvě jmenovaná onemocnění se v České republice od roku 1994 nevyskytla, tudíž následující text se bude týkat pouze syfilis a gonokokové infekce.

Syfilis

V roce 2005 bylo zaznamenáno 523 případů syfilis. V devadesátých letech počet nově hlášených případů syfilis prudce narostl. Nárůst se zastavil v roce 2001. Od tohoto roku se incidence onemocnění syfilis snižuje a počet případů syfilis v loňském roce byl nejnižší od roku 1995. Tento trend je obtížné vysvětlit. Kromě pozitivního vlivu rozšiřující se prevence nemoci nelze vyloučit, že část poklesu incidence je způsobena zhoršením úplnosti sběru dat do Registru pohlavních nemocí (viz poznámka).

Z hlediska pohlaví je syfilis rovnoměrně rozdělena mezi muže a ženy (246 u mužů, resp. 277 u žen). Nejpočetnější skupinou jak u mužů, tak u žen je období věku mezi 25 a 29 lety (113 případů celkem). U žen je patrná koncentrace diagnóz v mladším věku do 35 let, muži se syfilis nakazí ve vyšším věku častěji než ženy. V roce 2005 se vyskytly pouze dva případy syfilis u dětí mladších 4 let.

Onemocnění syfilis je často diagnostikováno u cizinců s trvalým nebo s přechodným pobytem na území ČR. Z celkového počtu zjištěných infekcí syfilis více než 40 % případů připadalo na cizince. V Jihomoravském a Plzeňském kraji ze všech nahlášených případů syfilis bylo 70 % diagnostikováno u cizinců, v Moravskoslezském kraji tento podíl překročil dokonce 80 %. Oblasti s vysokým výskytem syfilis jsou často regiony, kde jsou umístěna azylová zařízení apod. Vliv cizinců (zejména cizinců s pobytem v ČR) na nemocnost syfilis je průkazný a migrační toky cizinců z východní Evropy zřejmě budou také nadále ovlivňovat vývoj incidence syfilis na území České republiky.

Porovnání incidence sexuálně přenosných chorob v ČR se zahraničím je možné provést na základě databáze CISID, která je vedena Světovou zdravotnickou organizací (<http://data.euro.who.int/cisid/>). Podle dostupných údajů této databáze je průměrný výskyt syfilis v Evropě přibližně na úrovni 10 případů na 100 000 obyvatel. Incidence syfilis v ČR se dlouhodobě pohybuje pod evropským průměrem. Vysokou incidenci vykazují země východní Evropy, pobaltské republiky a další země bývalého Sovětského svazu.

Gonokoková infekce

Počet nově zjištěných případů kapavky v České republice dlouhodobě klesá. K nejvýraznějšímu poklesu došlo po roce 1992, od roku 1996 je ročně evidováno přibližně 1 000 případů gonokokové infekce ročně. V roce 2005 došlo k dalšímu poklesu, nahlášeno bylo 859 případů kapavky (včetně případů u cizinců).

Infekce byla zjištěna více než dvakrát častěji u mužů (598 případů, tj. incidence 12,0 případů na 100 000 mužů) než u žen (261 případů, tj. incidence 5,0 případů na 100 000 žen). Gonokoková infekce je ještě výrazněji než syfilis soustředěna do mladých věkových skupin. Nejpočetnější skupinu nahlášených nemocných mužů tvoří kategorie 25-29letých. Kapavka u žen byla nejčastěji hlášena mezi 20 a 24 lety (40 % z celku). Zvláště u mladých žen se jedná o nebezpečné onemocnění, které může mít vliv na jejich reprodukční zdraví (potraty, předčasné porody, mimoděložní těhotenství a neplodnost).

Zastoupení cizinců v celkovém počtu případů gonokokové infekce nedosáhlo 10 % a bylo tedy výrazně nižší než podíl cizinců se syfilis.

Regionální rozložení incidence gonokokové infekce není rovnoměrné. Kraj Vysočina a kraje Pardubický a Zlínský měly nejnižší úroveň incidence (pod 3 případy na 100 tis. obyvatel). Naopak hlavní město Praha (28,5 na 100 tis. obyv.) a Karlovarský kraj (14,1 na 100 tis. obyv.) výrazně převyšují průměrnou incidenci gonokokové infekce v České republice. Je to způsobeno koncentrací rizikových skupin obyvatelstva.

Mezinárodní srovnání databáze CISID ukazuje, že se Česká republika v úrovni incidence gonokokové infekce blíží spíše skupině západoevropských zemí. Stejně jako u syfilis země východní Evropy a státy bývalého Sovětského svazu vykazují několikanásobně vyšší výskyt kapavky.

Závěr

Registr pohlavních nemocí může poskytnout řadu dalších informací. Podrobná data jsou publikována v roční periodicitě v elektronické i knižní formě pod názvem „Pohlavní nemoci“. V srpnu roku 2006 vydá ÚZIS ČR publikaci Pohlavní nemoci v roce 2005. Tato i starší verze publikace jsou dostupné na internetových stránkách www.uzis.cz.

Některá základní data a vývojové řady nemocnosti na pohlavní choroby jsou zveřejněna pomocí aplikace Data Presentation System na webových stránkách ÚZIS ČR (<http://www.uzis.cz/cz/dps/uvod.html>).

Vypracovala: Mgr. Lenka Juříčková

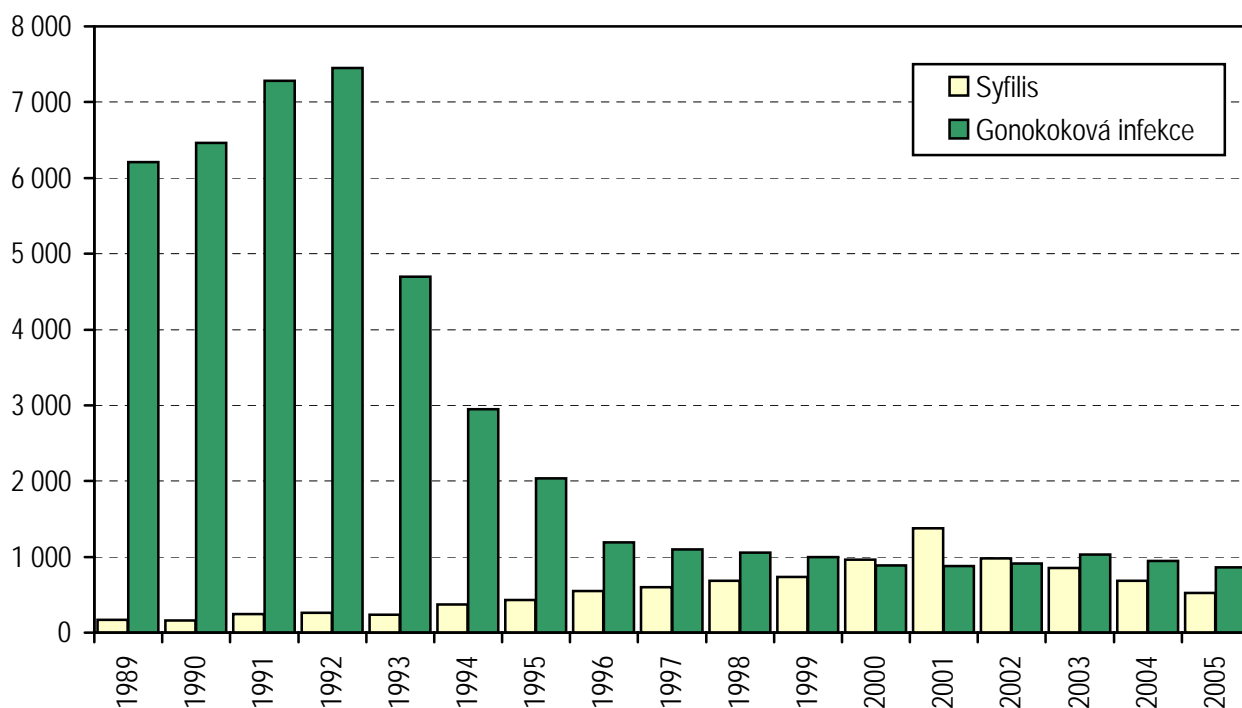
Poznámka: úplnost a věrohodnost údajů RPN

Národní registr pohlavních nemocí není jediným zdrojem dat o pohlavních chorobách. Částečnou informaci podává také Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení v oboru dermatovenerologie (Výkaz o činnosti ZZ A (MZ) 1-01). Podle tohoto výkazu bylo ve zdravotnických zařízeních nově hlášeno 656 případů syfilis a 1035 případů gonokokové infekce (podle metodiky výkazu se jedná o případy, u kterých bylo vystaveno „Hlášení o pohlavní nemoci“). Tato informace poukazuje na možnost, že data v registru jsou početně podhodnocena. Podobný názor sdílí i část odborníků. Úplnost a věrohodnosti registrovaných dat je podmíněna řadou faktorů - zejména pečlivostí zpravodajských jednotek (zdravotnických zařízení, krajských hygienických stanic) a kontrolními mechanismy v registru. Kontrola validity údajů je nyní kvalitně zabezpečena při předávání vstupních formulářů do centrální databáze.

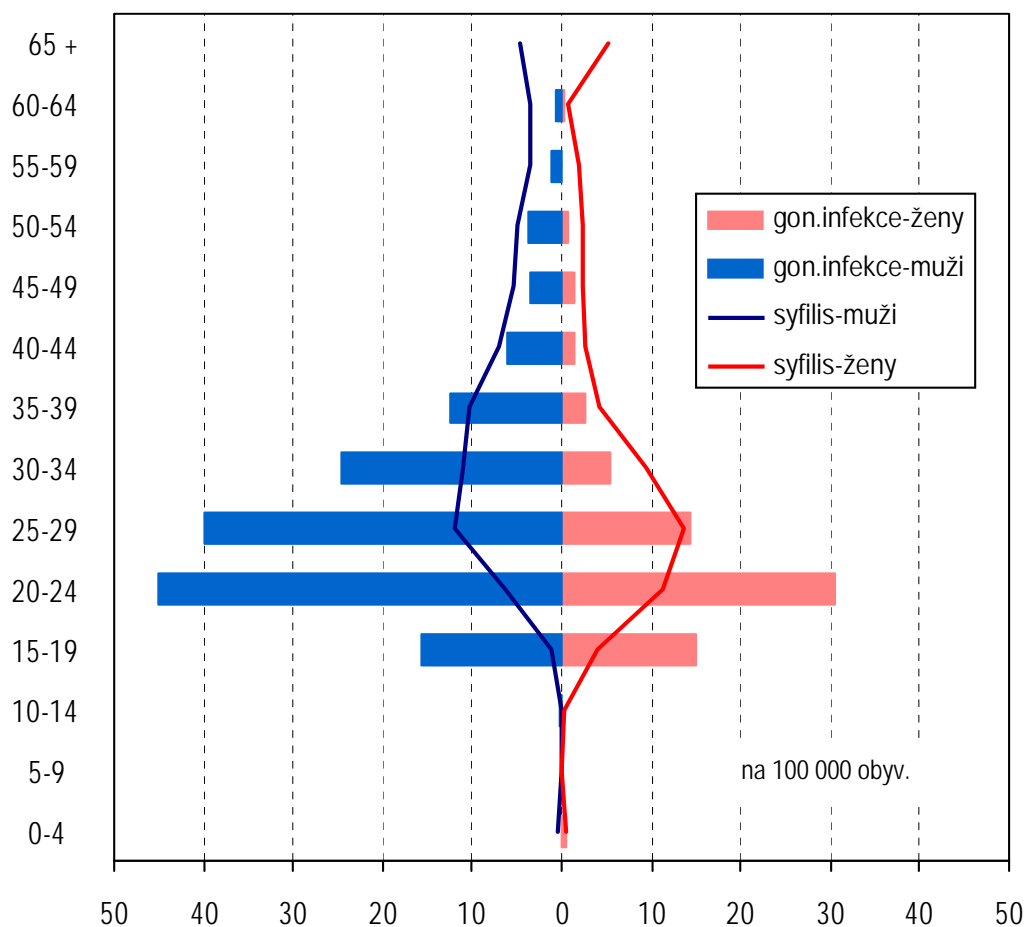
**Vývoj počtu zjištěných případů syfilis a gonokokové infekce
(1989-2005, ČR)**

Rok	Absolutní počet		Relativní počet (na 100 000 obyv.)	
	Syfilis	Gonokoková infekce	Syfilis	Gonokoková infekce
1989	171	6 211	1,7	59,9
1990	164	6 463	1,6	62,4
1991	249	7 283	2,4	70,7
1992	265	7 455	2,6	72,3
1993	233	4 700	2,3	45,5
1994	369	2 948	3,6	28,5
1995	433	2 036	4,2	19,7
1996	551	1 194	5,3	11,6
1997	604	1 098	5,9	10,7
1998	687	1 055	6,7	10,3
1999	731	995	7,1	9,7
2000	967	888	9,4	8,6
2001	1 376	880	13,4	8,6
2002	976	911	9,6	8,9
2003	849	1 030	8,3	10,1
2004	684	947	6,7	9,3
2005	523	859	5,1	8,4

**Vývoj počtu zjištěných případů syfilis a gonokokové infekce
(1989-2005, ČR)**

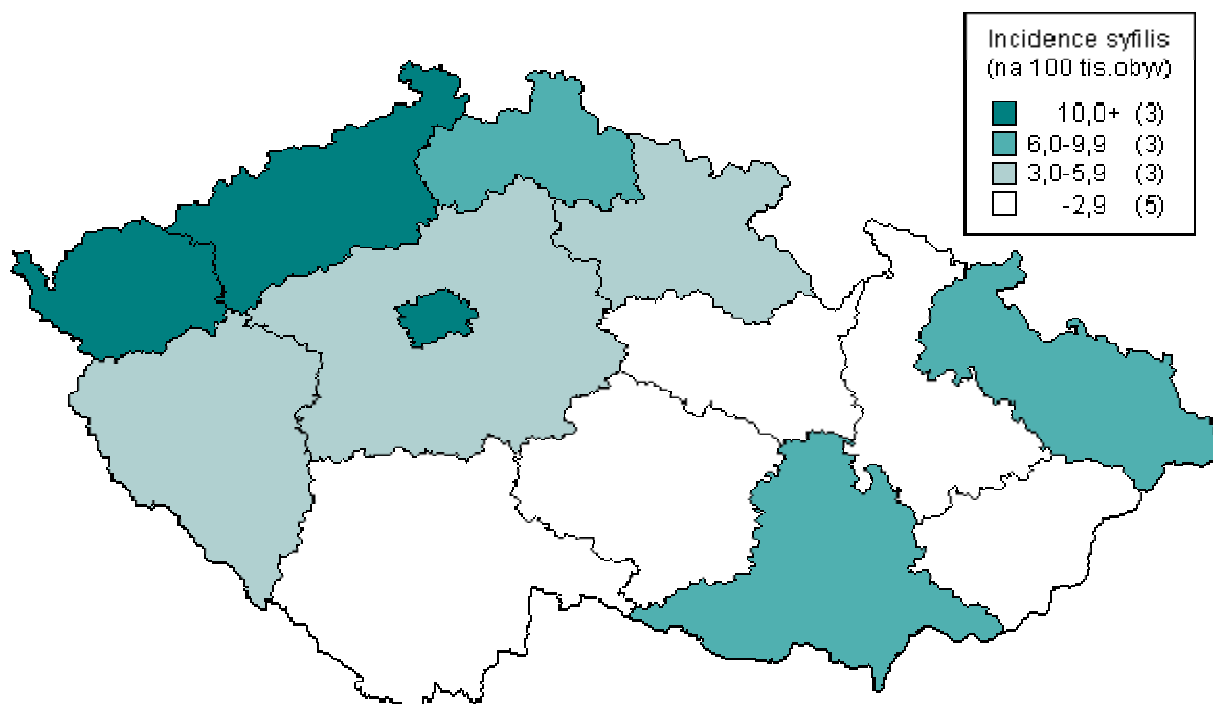
Incidence syfilis a gonokokové infekce podle věku (2005, ČR)

Hlášená onemocnění pohlavními nemocemi u cizinců (1997 - 2005, ČR)

Rok	Cizinci pobývající v ČR na základě víz nad 90 dní a povolení k pobytu		Cizinci bez víz a potvrzení o pobytu		Cizinci celkem	
	Syfilis A50-A53	Gonokoková inf. A54	Syfilis A50-A53	Gonokoková inf. A54	Syfilis A50-A53	Gonokoková inf. A54
1997	70	62	91	49	161	111
1998	82	57	121	56	203	113
1999	130	61	151	37	281	98
2000	291	57	126	23	417	80
2001	731	81	87	10	818	91
2002	376	62	52	7	428	69
2003	363	71	49	14	412	85
2004	235	68	42	16	277	84
2005	182	74	28	7	210	81

Incidence syfilis na 100 000 obyvatel v krajích ČR (2005)

Incidence gonokokové infekce na 100 000 obyvatel v krajích ČR (2005)

